

[Boeck-Hansen.]

som indeholdes i denne Bog; for de er misvisende.

Og er de gale for Industriens Vedkommende, saa er de det saa sandeligt ogsaa for Handelens Vedkommende. Man maa have Lov til at sige, at det kun er paa en noget tilsløret Maade, man dør omtaler, at der under Handelen ogsaa hører Eksport. Det er en stærkt tilsløret Maade, det fremsættes paa, men det er maaske nok, fordi man i de senere Aar — jeg tænker altsaa paa Tiden før Krigen — navnlig har eksporteret gennem Eksportforeninger herhjemme. Nu vil jeg gerne have Lov til at indskyde, at jeg slet ikke er sikker paa, at den Landbrugs-krise, vi havde i 30'erne, var blevet saa haard, hvis man i højere Grad havde lagt Eksporten i Handelsstandens Hænder; saa vilde det frie Initiativ have kunnet udfolde sig bedre. Men een Ting er jeg i alt Fald ganske sikker paa, og det er, at hvis Handelen ikke havde importeret her til Landet, var de første Krigsaar ikke gaaet saa godt, som de er gaaet.

Men det er, som om denne Bog rummer en vis Tendens til at vise Uvenlighed over for Erhvervene, og det føler jeg mig overbevist om, at den højtærede Minister ikke vil synes om. Det er, som om den undertiden fremfører Undtagelser i Stedet for at fremføre Hovedregelen. Der tales ligesom i lidt haanlige Toner om, at en meget stor Del af Detailhandlerstanden udgøres af Folk, som ingen Forkundskaber har, som ingen Handelsuddannelse har. Det er en Fejltagelse, og der er ikke fjerneste Grund til at sige, at det gælder en meget stor Del af Handelsstanden. Det kan jo være, det er gjort for at fremhæve, hvor sagkyndige Brugsforeningsuddelerne er; det kan godt være, at det er derfor det understreges, men ellers er der ingen Grund til det. Fordelingen af Varerne er — det erkendes ogsaa i Bogen — et meget nyttigt Arbejde. Men saa maa man ogsaa samtidigt erkende, at de, der udfører et saadant nyttigt Arbejde, maa have noget for det. Derfor er det urigtigt at ligesom fremføre, at Handelen fordyrer Varerne; det har man dog vist nok ikke Lov til at sige.

Naturligvis sker der en Varefordyrelse ved, at Købmændene distribuerer Varerne; det er klart, og man kan maaske ogsaa sige, at den Varefordyrelse fremkommer bl. a. ved, at de maa betale Skatter — ja, hvad for en Skat er ikke varefordyrende? Det er klart, at Skatter virker varefordyrende, og kan man undgaa disse Skatter, undgaa man en derved forårsaget Varefordyrelse.

Men saa glemmer man, at der er andre, som maa betale de Samfundsgoder, som den skattefrie faar. Det var netop et Spørgsmaal, som det var en Nationaløkonom værdigt at fortælle om, nemlig hvorledes man slipper af med at betale de Samfundsgoder, som nu om Stunder maa betales; de kan ikke faas gratis.

For øvrigt henviser Bogen ogsaa til, hvorledes Brugsforeninger kan undgaa at betale Indtægtsskatter, nemlig ganske simpelt ved at sørge for, at deres formelle Indtægt ikke bliver til noget. Men det er nu ikke altid Indtægter, der beskattes i denne Verden, det er i Virkeligheden Skatteevnen, der beskattes. For Formuers Vedkommende er det ikke Indtægten, der beskattes ved Formueskatten, det er Skatteevnen, der beskattes, og hvis Brugsforeninger kan sælge deres Varer billigere end de handlende — det siger de selv, de kan, og saa maa det vel være rigtigt —, saa ligger der netop i den Omstændighed en Skatteevne, som burde beskattes paa den Maade, at Samfundsbyrderne blev fordelt ligeligt mellem de forskellige Erhverv.

I den Anledning vil jeg gerne rette det Spørgsmaal til den højtærede Minister, hvordan Skatterne paa Aktieselskaber ligger i Forhold til Aktieselskabernes Omsætning, og hvordan de kooperative Foretagenders Skatter ligger i Forhold til deres Omsætning. Det kunde have sin Betydning at faa det at vide. Hvis de ligger lige, saa vilde maaske dermed al Kritik forstumme, det kunde godt være.

Der stilles i denne Bog det Spørgsmaal, om man kunde tænke sig, at Brugsforeningerne helt kunde fortrænge selvstændig Handel. Dertil vil jeg sige: Nej, det kan de ikke, for hvis de gjorde det, vilde Byerne ganske simpelt gaa fallit. Vi ved jo f. Eks. fra den gode Stad Esbjerg, at dør lider man meget under, at der er saa mange kooperative Foretagender, hvorved Skatteprocenten bliver meget høj.

Jeg vil gerne spørge Købstædernes Minister, hvorledes det gaar med disse Brugsforeningers og kooperative Foretagenders kommunale Beskatning. Det er nemlig saadan, at Købstæderne oprindeligt er grundlagt af Købmænd, København for øvrigt ogsaa. De har opretholdt Købstæderne, og det er stadig dem, der sørger for, at Købstæderne kan eksistere. Nu vil jeg altsaa gerne spørge den højtærede Indenrigsminister, hvordan det gaar med den kommunale Beskatning for de kooperative Erhverv.

Det er, som om de kooperative Erhverv stadig skal have Lov til at krybe i